

דפי מידע בנושא עבודת גמר למ"א

בדפים הבאים תמצאו מידע לגבי התהליך הכרוך בביצוע עבודת התזה של התואר השני במגמה לפסיכולוגיה קלינית וחינוכית של הילד. אנו רואים בעבודת התזה מרכיב חשוב בלימודי התואר ומשתדלים לסייע לכך שעבודת התזה תהווה חוויה לימודית משמעותית עבור הסטודנטים.

במידע המפורט כאן נתאר את הצעדים הנדרשים בתהליך, את לוח הזמנים הנדרש במגמה, וכן אמצעים שאנחנו מעמידים לרשותכם אשר אנו מקווים יסייעו לכם בתהליך.

מטרת עבודת התזה: מטרת העבודה היא לאפשר לסטודנטים התנסות ראשונית בחשיבה מחקרית ובביצוע פרויקט מחקרי אמפירי.

היקף העבודה:

- הצעת תזה צריכה לא לעלות על כ 10-12 עמודי טקסט.
 - התזה עצמה צריכה להיות בהיקף של מאמר קצר הראוי לפרסום בכתב עת מדעי (short-report) אם התוצאות מצדיקות זאת. עם זאת יש להבהיר כי גם עבודה מחקרית בה לא מקבלים את התוצאות המצופות ראויה בהחלט להתקבל כתזה לתואר שני.
 - היקף התזה הכתובה (לא כולל טבלאות, גרפים, נספחים וביבליוגרפיה) יהיה בין 6,000 ל 15,000 מילים.
- סוגי מחקר מאושרים:

- עבודת מחקר אמפירית כמותנית
- עבודת מחקר תיאורטית
- עבודת מחקר אמפירית – איכותנית
- עבודת מחקר המבוססת על תיאור מקרה.

מהלך העבודה ולוח הזמנים הנדרש:

- במהלך שנת הלימודים הראשונה בתוכנית על הסטודנטים לאתר מנחה אשר עימו/ה יבצעו את עבודת המחקר. מנחה לתזה צריך להיות חבר סגל באוניברסיטה, בעל/ת תואר דוקטור בפסיכולוגיה. עד סוף סימסטר א' של שנת הלימודים הראשונה על כל סטודנט לוודא שהמנחה שלו ישלח לרכזי המגמה אימייל המאשר כי הוא/היא ינחו את הסטודנט בכתובת הצעת המחקר. מציאת מנחה מהווה תנאי מעבר לשנה ב'.
- כדי לסייע במציאת מנחה וכדי להקנות לכל הסטודנטים ניסיון מחקרי בטרם יבצעו את פרויקט התזה, במהלך שנת הלימודים הראשונה, על כל סטודנט להשתתף בסמינר מחקרי בהיקף של 4 נ"ז. אין הכרח כי דווקא מרצה הסמינר יהיה מנחה התזה של הסטודנט.
- כדי להיות משובץ לפרקטיקום קליני בשנה ב', על הסטודנטים להגיש תקציר הצעת מחקר למנחה שלהם, ולוודא שהמנחה שולח אימייל המאשר את ההצעה הראשונית לרכזי המגמה עד לתאריך ה-3.5.17. על התקציר להיות בהיקף של 3 עמודים, ועליו לתאר את שאלת המחקר, הרקע התיאורטי, המשתנים וההשערות ושיטת המחקר.
- הצעת המחקר (קורס מס' 37877 : הצעת מחקר לעבודת גמר בלימודי מ"א) צריכה להיות מוגשת לרכזי המגמה באימייל עד ל-1.9.17 של שנת הלימודים הראשונה, כשהיא מאושרת ע"י המנחה לכתובת העבודה. במידת הצורך ההצעה תועבר לאישורו של קורא שני.
- עם אישור ההצעה, הסטודנט אחראי לפנות לוועדת האתיקה של ביה"ס לקבלת אישור. על אישור ועדת האתיקה להיות מוגש לרכזי המגמה באימייל עד ל-1.12.17 (אין להתחיל את הרצת המחקר לפני קבלת האישור מהוועדה!!).
- במהלך שנת הלימודים השנייה, עד סיומו של סימסטר ב', לאחר שאושרה הצעת המחקר, מצופה מהסטודנטים כי יסיימו את איסוף נתוני המחקר. במהלך השבוע הראשון של סימסטר ב' שנה ב', על כל סטודנט להגיש לרכזי המגמה טופס חתום בידי המנחה המסכם את מהלך התקדמותו בעבודת התזה וצפי לגבי מועד הסיום המשוער.

7. עד סוף דצמבר שלאחר סיום השנה השנייה ללימודים (31.12.18), על הסטודנט להגיש את עבודת התזה כשהיא מאושרת ע"י המנחה.

סיכום לוח הזמנים הנדרש:

שלב בכתיבת העבודה	מועד
מציאת מנחה לתיזה	עד סיום סימסטר א' של שנת הלימודים הראשונה.
כתיבת הצעה לעבודת הגמר	במהלך סימסטר ב' של שנה ראשונה הגשת תקציר ההצעה: עד ל-3.5.17 הגשת ההצעה המלאה: עד ל-1.9.17 הצעת תיזה מאושרת ע"י המנחה, המוגשת לרכזת המגמה עד לתאריך הנקוב מהווה תנאי מעבר לשנה ב'. הגשת אישור ועדת אתיקה: 1.12.17
ביצוע המחקר, ניתוח תוצאות וכתובת עבודת הגמר	במהלך שנה ב'. בתחילת סמסטר ב' של שנה ב' יש להגיש טופס התקדמות חתום בידי המנחה.
הגשת עבודת התיזה	לא יאוחר מחודש דצמבר לאחר סיום שנת הלימודים השניה

עלויות:

1. בתלות בתקציבי ביה"ס לחינוך, סטודנטים יקבלו החזר של עד \$200 הוצאות מחקר (בתלות בקבלות תואמות). החזר זה יינתן לסטודנט לאחר הגשת עבודת התזה.
2. בתלות בתקציבי האוניברסיטה, סטודנטים שמסיימים את חובות התזה בזמן (עד דצמבר, שנתיים לאחר תחילת לימודיהם), יקבלו החזר שכר לימוד מהאוניברסיטה בסך של כ-10% משכר הלימוד השנתי.
3. סטודנט אשר לא סיים את חובות התזה עד תום לימודי התואר יצטרך להירשם מחדש לנקודות הזכות שמקנה התזה. כלומר, עבור כל שנה בה הסטודנט ממשיך לקבל הנחייה עבור עבודת המחקר שלו הוא ישלם כ-20% משכר הלימוד השנתי.
4. לאחר סיום התזה והגשתה, יש לרב מרווח של כחצי שנה עד אשר תוכלו להירשם בפנקס הפסיכולוגים (לוקח זמן לקבל ציון סופי ו"לסגור את התואר"). מרבית מקומות ההתמחות מקבלים מתמחים רק לאחר רישום בפנקס הפסיכולוגים. אי לכך, כל עיכוב בהגשת התזה עלול לגרום עיכוב ביכולת להתחיל התמחות ולהמשיך במסלול המקצועי. כך גם האמור לגבי סטודנטים המעוניינים להמשיך ללימודי דוקטורט, אשר לא יוכלו להמשיך בלימודים אלו עד להגשת התזה.

סדרי עבודה:

1. בכל שנה מוצעים מספר סמינרי מחקר בביה"ס לחינוך. מטרת סמינרים אלו היא לאפשר לסטודנט להכיר מרצה, להשתלב בתחום המחקר של מרצה זה ולהתנסות בעבודה מחקרית. נצלו את הסמינר המחקרי בו אתם משתתפים בשנה הראשונה כדי לבחון אפשרות עבודה במחקר עם המרצה. קחו בחשבון שלא תמיד מתאפשר שמרצה הסמינר המחקרי ישמש מנחה לתזה עקב ריבוי סטודנטים בקורס.
2. לגבי היקף המחקר, בגלל השונות הגדולה באופי המחקר של מורי המחלקה לא ניתן להציע מתכונת אחידה לגבי היקף העבודה המחקרית הנדרשת לתזה. עם זאת, אנו ממליצים שסטודנט ישתלב בפרויקט מחקרי של המדריך ולא יידרש להציע רעיון מקורי משלו (כמובן שזו המלצה כללית ויתכנו מקרים יוצאים מהכלל בהם תלמיד יבוא עם רעיון מקורי שהוא גם ישים וגם מקובל על המנחה).
3. הזמן הסביר להשקעה של התלמיד לאורך כל שלבי התזה (כולל כתיבת ההצעה) הוא יומיים עבודה בשבוע במשך שנה עד שנתיים, תלוי גם במימון הסטודנט ובנושא העבודה.

טיפים לעבודה יעילה על עבודת התזה:

מציאת מנחה לתזה:

בניגוד לדעה הרווחת אצל סטודנטים, מרצים אינם מחויבים להנחות סטודנטים לתזה כחלק מחובות ההוראה והמחקר שלהם. מרצה שבחר להנחות סטודנטים עושה זאת מרצונה הטוב. כמו כן, כל שנה ישנם הרבה סטודנטים המחפשים מנחה לתזה ומעט מרצים אשר יהיו פנויים להדרכה. לכן...

- א. בבואכם לבקש ממרצה כי ישמש בתור מנחה, עשו עבודת הכנה – דעו מהם נושאי המחקר בהם עוסק החוקר, קראו ממאמריו, דברו עם סטודנטים העובדים עימו כדי לדעת שאכן תתאימו לסגנון העבודה ולתחום המחקר של החוקר.
- ב. הדרך הטובה ביותר ליצור קשר עם מנחה פוטנציאלי היא דרך היכרות קודמת באמצעות השתתפות בסמינר מחקר שמלמד המרצה או דרך התנדבות במעבדת המחקר של המרצה. לכן, נצלו את הסמינר המחקרי בו אתם משתתפים בשנה הראשונה כדי לבחון אפשרות עבודה במחקר עם המרצה. קחו בחשבון שלא תמיד זה מתאפשר עקב ריבוי סטודנטים בקורס.
- ג. מרבית המרצים ירצו לשבץ אתכם במחקר קיים שלהם ולא ייאותרו לעבוד אתכם על כל נושא אשר בו אתם חפצים. היו גמישים והתאימו את עצמכם אל המנחה. ברב המקרים, זה לא יקרה להיפך.
- ד. הראו נכונות לעבוד קשה ולפנות זמן לעבודת התזה. אחד הדברים המרתיעים ביותר עבור מנחים הוא סטודנט ש"מורח את הזמן". לא נדיר לשמוע תלונות ממרצים אשר אומרים שהם לא רוצים לקחת סטודנטים למסטר לעבוד עימם במחקר כי לוקח להם יותר מדי זמן לסיים משהו. קחו בחשבון כי עבודת התזה לוקחת בדרך כלל לפחות כ 10 שעות עבודה בשבוע. פנו את הזמן לצורך כך. זכרו כי כשאתם נגררים בעבודת המחקר שלכם אתם יוצרים צוואר בקבוק כך שמנחים אינם פנויים לקחת סטודנטים נוספים להנחה.

עבודת התזה עצמה:

- א. כאמור בסעיף הקודם, עבודת התזה לוקחת זמן רב ומאמץ. פנו לכך את הזמן המתאים. כמות הזמן הדרושה גם משתנה בהתאם לשלב בו אתם נמצאים. במיוחד בשלב בו אתם עוסקים באיסוף נתונים פנו יומיים בשבוע לאיסוף הנתונים. נכון – זה קשה כלכלית, אולם, כאמור למעלה, אי הגשה של התזה במועדה עלולה לגרור עלויות רבות, ובמאזן הכללי יתכן כי עדיף לוותר על עבודה בזמן העבודה על התזה כדי לא לסבול מעלויות כלכליות כבדות יותר מאוחר יותר.
- ב. עבודה רציפה על התזה עדיפה בהרבה על עבודה מקוטעת. הקצו זמן קבוע בשבוע לעבודה על התזה. בגלל האופי ה"נזיל" יותר של עבודת המחקר, אתם עלולים למצוא את עצמכם במצב שכל מחויבויותיכם האחרות מקבלות עדיפות על פני עבודת התזה. ניצול יעיל של זמנכם (וכן, גם של הזמן של המנחים שלכם) הוא בעבודה רציפה. כך לא תבזבזו זמן יקר בכניסה מחודשת לעניינים כל פעם מחדש. נסו לתאם מועד קבוע (פעם בשבוע או פעם בשבועיים לכל היותר) אשר בו אתם נפגשים עם המנחה. הציבו לכם יעדים ברורים וקבעו לכם לוח זמנים ריאלי לעבודת התזה.
- ג. התייעצו – בשלבים שונים אתם עלולים להרגיש תקועים. התייעצו במנחים שלכם וכן במרצים אחרים לפי הצורך כאשר אתם מרגישים תקועים. אם המנחים אינם מודעים לכך שאתם תקועים, הם לא יוכלו לסייע לכם.

כשדברים לא מסתדרים:

לעיתים קורה שלמרות מאמצים שלכם ליצור קשר עם מנחים לא הצלחתם למצוא מנחה. כמו כן לעיתים קורה שהתחלתם לעבוד עם מישהו וזה לא מסתדר, לעיתים על בסיס מקצועי/אקדמי ולעיתים על בסיס אישי. במקרים כגון אלו חשוב לטובתכם לטפל בעניין כמה שיותר מהר. אם אכן אתם נתקלים בבעיות, אנא פנו לראש המגמה ו/או למרצה המרכז את עניין התזות במגמה. הם יעזרו לכן במציאת פתרונות חלופיים למצב. לפניות בכל עניין הנוגע לעבודת התזה ולייעוץ ועזרה אתם מוזמנים לפנות ל:

פרופ' נילי מור

דוא"ל: nilly.mor@mail.huji.ac.il

טלפון: 02-5882055

נוהל הגשת הצעה לעבודת גמר

לאחר דיון עם המנחה יכין הסטודנט הצעת מחקר מפורטת. אורך ההצעה יהיה עד 10 עמודים מודפסים ברווח כפול, גודל אות 12, (לא כולל ביבליוגרפיה ונספחים), שוליים של 1 אינץ'.

ההצעה תכלול:

- א. שער
- ב. תקציר (לא יותר מעמוד)
- ג. רקע תאורטי, הצדקת עריכת המחקר והשערות הניסוי התאורטיות.
- ד. תוצאות מחקר גישוש (פיילוט) במידה ובוצע.
- ה. שיטת ביצוע המחקר (נבדקים, מכשירים, מערך, מהלך). אם הסטודנט מתכוון להשתמש במכשירים שאינם סטנדרטיים (ראיון, מבחן או שאלון שהתלמיד בונה) יש לצרף אותם כנספח להצעת המחקר. במידת האפשר יש לציין תוקף ומהימנות של המכשירים ו/או השיטה לבדיקתם. להצעות בתחום הנרטיבי יש לצרף נספח הכולל ראיון וניתוח של ראיון זה.
- ו. שיטת עיבוד הנתונים: בפרק זה יתאר התלמיד את ההשערות האופרציונליות וכיצד תיבדק סטטיסטית, כל השערה לחוד. (חשוב לקבל ייעוץ מן האנשים המתאימים).
- ז. לוח זמנים צפוי.
- ח. רשימה ביבליוגרפית קצרה ומסודרת. (יש להקפיד על צורה אחידה של ציטוט עפ"י הוראות ה-APA).

הבהרות נוספות:

- א. אין הגבלה עקרונית על נושאי המחקר ואופי העבודות. תתאפשרנה עבודות תאורטיות ועבודות המבוססות על ניתוח נתונים קיימים.
 - ב. לא תאושרנה עבודות שאין בהן תרומה ייחודית של הסטודנט. כמו כן, העבודות צריכות להיות אוטונומיות מבחינה מחקרית.
 - ג. מנחה עבודת המ.א. חייב להיות חבר פקולטה באוניברסיטה העברית, וכן בעל תואר ד"ר בפסיכולוגיה. מנחים יכולים להיות מאוניברסיטאות אחרות, אולם צריך שיהיה אחראי על העבודה גם מהמגמה. במקרים כאלה ובמקרים חריגים אחרים ניתן לפנות לראש המגמה.
 - ד. את ההצעה יש לשלוח לרכזי המגמה בעותק אלקטרוני מלא של הצעת התיזה (כולל תקציר) וקובץ נפרד של התקציר. במקביל על המנחה לשלוח לרכזי המגמה מייל בו הוא מאשר כי מדובר בגרסה הסופית של ההצעה המאושרת על ידו.
 - אם הסטודנט והמנחה מעוניינים בכך, המנחה יכול לבקש מראש את קריאתו של קורא נוסף – על מנת לשמור על סטנדרטים גבוהים של הכתיבה. לידיעת הסטודנטים: הזמן הממוצע שלוקח לאישור של ההצעה על ידי קורא שני הוא כחודש בתקופת הלימודים וכחודשיים בתקופת הקיץ.
 - ה. יש לבקש אישור מ"וועדת האתיקה המחקרית" (טופס באתר המגמה).
- כדי לבקש את אישור הוועדה, יש למלא את טופס הבקשה הנמצא באתר המגמה, ולהביאו לאישור המנחה לתיזה.
- לאחר אישורו של המנחה יש לשלוח את הטפסים לאישורה של הוועדה (פרטים ניתן למצוא בדף ועדת האתיקה באתר האוניברסיטה). את האישור הסופי יש להגיש עד ל-1.12.17 לרכזי המגמה במייל.
- שימו לב - כל עבודת מחקר שנערכת במסגרת המחלקה חייבת לקבל אישור ועדת האתיקה לפני תחילת איסוף הנתונים. חשוב לציין כי יש צורך באישור כזה גם לפני ביצוע מחקר ראשוני, וכן גם במקרים בהם המתודולוגיה המחקרית עשויה להשתנות תוך כדי איסוף הנתונים (במקרים כאלה יתכן כי יידרש אישור נוסף בשלב מאוחר

יותר). בהתאם להנחיות הפקולטה, כל מחקר אשר משתתפים בו נבדקים מחייב את החתמתם על טופס הסכמה, גם אם אין במחקר משום פגיעה רגשית או גופנית בנבדקים. חובה לצרף טופס כזה בפנייה לועדת אתיקה. הצעה לעבודת מ"א שתוגש לאישור וועדת האתיקה לאחר איסוף הנתונים תעלה לדיון מיוחד של כל חברי וועדת האתיקה של המחלקה. הסטודנט אחראי לשמור אצלו את טופס האישור מועדת האתיקה.

1. חשוב לזכור שיש לקבל אישור ועדת אתיקה, ובמידה ונדרש גם אישור קורא שני, לפני תחילת איסוף הנתונים. במסגרת הליך אישור ההצעה, ההצעה נבחנת מהיבטיה המחקריים כדי שניתן יהיה לתקן ולשפר אותה במידה ועולות ביקורות קלות כחמורות. הליך הערכת ההצעה נועד לשיפורה והוא גם מהווה הגנה על הסטודנט מפני מצב שבו העבודה לא תוכל להיחשב כקבילה לאחר שהושלמה. הצעה שלא ניתן יהיה לשנותה בהתאם להערות הקוראים כיוון שהנתונים כבר נאספו- לא תאושר. עם זאת, אפשרי לערוך מחקר מוקדם במידת הצורך (לאחר בקשת אישור מוועדת האתיקה, ראו סעיף ה).

2. המחלקה משתדלת לעזור לתלמידים (רק לאחר אישור ההצעה), במימון מסוים של הוצאות הנובעות מעבודת המחקר כמו: הדפסת שאלונים, תשלום לנבדקים ונסיעות להעברת השאלונים. לסטודט יוחזרו הוצאות של עד \$200 לאחר סיום התיזה (כמפורט קודם לכן). באחריות הסטודנט לשמור קבלות וכן טפסי חתימות עם תעודות הזהות של הנבדקים לצורך החזרי הוצאות.

נהלי הגשת עבודת הגמר

1. שער העבודה: הסטודנט ירשום על-גבי הכריכה את שם המחלקה והאוניברסיטה, שם העבודה בעברית ובאנגלית, שם התלמיד ותעודת הזהות שלו, שם המנחה, ותאריך ההגשה. תקציר בעברית ובאנגלית. תוכן עניינים.

הוספת נספחים רלוונטיים (למשל שאלונים וטפסי מחקר)

2. תלמידים שהצעתם אושרה יגישו את עבודת הגמר ב-5 עותקים: עותק אחד למנחה, עותק אלקטרוני ו-2 עותקים קשיחים למזכירות המגמה (לעדנה) ועותק אלקטרוני לרכזי המגמה.

בנוסף לעבודה יש להגיש למזכירות המגמה (לעדנה עם עותק לרכזי המגמה) גם שני טפסים שימולאו על-ידי המנחה – טופס המלצה לקורא שני וטופס אישור העתק סופי של עבודת הגמר. הטפסים נמצאים באתר המגמה. כמו כן, יש לכרוך בעבודה גם את אישור ועדת האתיקה שניתן בשלב ההצעה. וכן, לצרף את דף הסיכום שכולל הערות והחלטות שהתקבלו בשלב הערכת ההצעה על ידי הקורא השני (במידה והתקיים).

על הסטודנט לוודא שהמנחה (או המנחים) ישלחו למזכירות באימייל (לעדנה) את חוות דעתם על העבודה והציון שנותנים לה, בנוסף לשלוש המלצות לקוראים שונים. עיכוב בשליחת חוות הדעת והציון של המנחים (כל אחד בנפרד) יעכב את בדיקת העבודה.

המנחה והקורא השני (שייקבע ע"י ראש המחלקה עם מסירת העבודה) יקראו את העבודה וימסרו ציון. הציון של העבודה יהיה ממוצע שני הציונים (או שלושה במקרה של שני מנחים). לתלמיד יימסר הציון הסופי בלבד ולא ציוני הביניים.

מרצים אשר בשנים האחרונות הנחו סטודנטים מהמגמה בעבודות תזה או שהינם מרצים פוטנציאליים להנחיית

סטודנטים:

מחוץ לביה"ס לחינוך	בבית הספר לחינוך
פרופ' אריאל כנפו-נועם	פרופ' יואל אליצור
ד"ר מעיין דוידוב	פרופ' רות בטלר
פרופ' קורי שולמן	פרופ' נילי מור
פרופ' נורית ירמיה	פרופ' איתמר גתי
פרופ' רם פרוסט	פרופ' גבריאל הורנצ'יק
ד"ר דני הופיין	ד"ר אורלי קמפף-שרף
ד"ר רות מאיו	ד"ר נועה סקה
פרופ' איתן בכר	ד"ר ג'ודה קולר
ד"ר רות פת הורנצ'יק	ד"ר יהודה פולק
פרופ' יונתן הפרט	ד"ר נעמה גרשי
ד"ר יפתח יובל	פרופ' יעקב קריב
פרופ' אילן יניב	פרופ' אילנה ריטוב
	ד"ר קריסטה אסטרן
	ד"ר תום גומפל
	פרופ' משה טטר
	ד"ר שרית אשכנזי
	ד"ר סימה עמרם-וקנין